

สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม
Teaching Competencies of Physical Education Teachers Students According
to Higher Education Standards the Faculty of Education Thailand National
Sports University

คำพวง ศรีท้าวปากดี¹, ณัฐชนน กองพลพรหม^{2*}, ศิริธร จัดตุชัย³, บุญยาพร สารมะโน⁴ และรัตนพร กองพลพรหม⁵
Kumpang Sritowpakdee¹, Nutchanon Kongpolprom^{2*}, Sirinthon Jadtuchai³, Boonyaporn Saramano⁴
and Rattanaporn Kongpolprom⁵

^{1,2*,3,4,5}อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม

^{1,2*,3,4,5}Lecturer from the Faculty of Education Thailand National Sports University Mahasarakham Campus

*Corresponding author E-mail: nutchanonkongpolprom@gmail.com

Received: 24 September 2025 Revised: 4 November 2025 Accepted: 12 November 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรทั้งหมด ได้แก่ นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 62 คน ผู้บริหาร จำนวน 43 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 55 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 11 คน ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณของวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .110) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .117) และด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .212) สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีความสำคัญจำเป็นทุกด้านสถาบันฝ่ายผลิตต้องกำกับดูแลให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด

คำสำคัญ: สมรรถนะ, การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา, ครูพลศึกษา

Abstract

This research consists purposes were to examine the teaching practicum competencies in accordance with professional standards among physical education student-teachers of the Faculty of Education, Thailand National Sports University Mahasarakham Campus. This study employed a quantitative research approach. The research instrument was a competency assessment form for teaching practice in educational institutions, based on three professional standards learning management, relationships with parents and the community, and the performance and ethics of the teaching profession. The instrument was a five-point Likert scale. The sample group consisted of the entire population, including 62 physical education student teachers undertaking school practicum in the academic year 2023, 43 administrators, 55 mentor teachers and 11 university supervisors from the National Sports University. The data collected from the assessment form were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation. The results showed that teaching practicum competencies in teaching practicum, ranked from highest to lowest mean score, were performance of teaching duties and professional ethics was rated at a high level ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .110), relationships with parents and the community were rated at a high level ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .117) and learning management were rated at a high level ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = .212). Teaching practicum competencies in all domains are essential. Teacher education institutions must ensure that these competencies align with the established professional standards.

Keywords: Competency, Teaching Practicum in Educational Institutions, Physical Education Teachers

บทนำ

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการสื่อสาร การบริหารจัดการชั้นเรียน และ การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นครูมืออาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2564) นอกจากนี้ การปฏิบัติการสอนยังส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เข้าใจบริบทของโรงเรียนและชุมชน ฝึกการปรับตัวและสร้างความร่วมมือกับครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ทั้งนี้ ครูสภา (2566) ได้กำหนดให้การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อรับรองสมรรถนะทางวิชาชีพและคุณธรรมจรรยาบรรณก่อนการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาครูได้พัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพตามมาตรฐานของครูสภา ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ อีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพครูตามแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563–2565) เพื่อเตรียมความพร้อมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ครูสภา, 2563; กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

ผลการศึกษาบทบาทของครูพลศึกษา ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของเพียงอ อ. ศรีมณี (2565) ได้สรุปแต่ละบทบาทของครูพลศึกษาไว้ว่า ด้านวิชาการ ควรมีความรู้ทางด้านหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เข้าใจในหลักการสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และวิธีการวัดประเมินผลทางพลศึกษาที่มีความหลากหลายได้ ด้านการสอนและการจัดกิจกรรมควรมีเทคนิคการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีสื่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อเสริมการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อม และความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ควรมีสภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะ วางตัวได้ดีเป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา เป็นแรงบัลดาลใจเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน และผู้ที่พบเห็น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความมุ่งมั่นเพียร มีความมุมานะพยายาม มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น ด้านกีฬาและความสามารถทางการกีฬา ครูพลศึกษา ควรมีทักษะทางกีฬาที่หลากหลาย รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาทักษะทางกีฬาอย่างสม่ำเสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอดทักษะวิธีการเล่นที่ถูกต้องตามหลักการ มีความชำนาญในกีฬาที่สอน สามารถเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ส่งเสริมและสนับสนุนในการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาของทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ดังนั้น นักศึกษาครูพลศึกษาต้องมีสมรรถนะที่มีความพร้อมในทุกด้านตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดในสาขาวิชาเฉพาะ ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและผู้รับผิดชอบรายวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือกับสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด และถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ร่วมกันในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาให้เป็นนักศึกษาครูที่มีคุณภาพในสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานผู้ใช้ครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม

การทบทวนวรรณกรรม

1. สมรรถนะ

สมรรถนะ โดยทั่วไปหมายถึง พฤติกรรมที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะ และแรงจูงใจ ที่ส่งผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและโดดเด่น ซึ่งสมรรถนะมีความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในยุคศตวรรษที่ 21 (อัสรี สะอิดี และคณะ, 2562)

สมรรถนะทางวิชาชีพครู หมายถึง ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ การปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ประกอบด้วย 1) ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ วิชาภาษาและเทคโนโลยี ดิจิทัล วิชาชีพครู และวิชาเอกตามที่คณะกรรมการกำหนด 2) การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ 2) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 3) การปฏิบัติหน้าที่ครู และจรรยาบรรณวิชาชีพ (คุรุสภา, 2563)

2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการสอนในหน้าที่ครูสถานศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะของครูที่ดี และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้นักศึกษามีความสามารถปฏิบัติการสอนโดยใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ และมีทักษะการปฏิบัติการสอนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมภายในขอบเขตของกฎหมายวิชาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม, 2566)

การปฏิบัติการสอนเป็นหัวใจของการเรียนรู้ของวิชาชีพครู งานครูเป็นงานอาชีพเฉพาะหรือเป็นวิชาชีพชั้นสูง นักศึกษาควรจะได้ฝึกงานในหน้าที่ครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อหาประสบการณ์และเกิดทักษะในวิชาชีพโดยแท้จริง จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติการสอน ดังนี้

- 1) เพื่อให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์หลักสูตร วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน การวิจัยและการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียน
- 2) เพื่อให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ วางแผน สร้างเครือข่าย ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ในการพัฒนาการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) เพื่อให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ครู มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และสังคม

3. ครูพลศึกษา

ครูพลศึกษา และ มาตรฐานวิชาชีพ ครูพลศึกษา มีบทบาทหลักในการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย และกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมในทุกด้าน (ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา) และปลูกฝังพฤติกรรมด้านสุขภาพและคุณธรรมควบคู่กัน (ธีรวิทย์ ชัยทอง และคณะ, 2560)

มาตรฐานวิชาชีพ เป็นเกณฑ์สำคัญที่งานวิจัยต้องยึดโยง ซึ่งกำหนดโดย ครุสภา โดยครอบคลุม 3 ด้านหลัก ประกอบด้วย (ครุสภา, 2563)

- 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ
- 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมกรปฏิบัติงานและการพัฒนางาน เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายการเรียนรู้ เช่น การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ): ข้อกำหนดในการประพฤติปฏิบัติตน เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงของวิชาชีพ

สมรรถนะครูพลศึกษา ในมุมมองของวาทสนา คุณาภิสิทธิ์ (อ้างถึงในฉัตรชัย สุตรสุคนธ์, 2563) ได้กล่าวว่า ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของครุรวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณไปพร้อมกัน 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี

ที่แสดงออกถึงการรักการออกกำลังกาย การเล่นเกม การมีวินัย เคารพสิทธิ กฎกติกา การมีน้ำใจนักกีฬา การมีจิตวิญญาณในการแข่งขัน ชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา ในมุมมองของ เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์ (อ้างอิงในฉัตรชัย สุตรสุนทร, 2563) ได้กล่าวว่าครูพลศึกษาควรมีความรู้ความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในชั้นเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การจัดการแข่งขันกีฬา ระหว่างโรงเรียน การจัดกิจกรรมนันทนาการและการจัดกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษและควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะในด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ คุณลักษณะในด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะในด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 55 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 11 คน และนักศึกษาปฏิบัติการสอนมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 62 คน
2. **เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย** ได้แก่ แบบประเมิน 3 ชุด แต่ละสมรรถนะประเมิน 5 ระดับคุณภาพ 1) สมรรถนะหลักด้านการจัดการเรียนรู้ มี 6 สมรรถนะย่อย 2) สมรรถนะหลักด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน มี 4 สมรรถนะย่อย และ 3 สมรรถนะหลักด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มี 10 สมรรถนะย่อย
3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การใช้ Google Forms และการส่งเอกสารการประเมินทางไปรษณีย์ ดำเนินการเก็บข้อมูล 3 ช่วงเวลาด้วยแบบประเมินสมรรถนะ 3 ด้าน จาก ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ และนำข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะทั้ง 3 ด้านมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางวิจัย
5. **สถิติที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1-4 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาครู พลศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จากการประเมินของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

สมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาครูพลศึกษา	ผู้บริหาร			ครูพี่เลี้ยง			อาจารย์นิเทศก์		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการเรียนรู้	3.69	.255	มาก	3.86	.212	มาก	3.90	.206	มาก
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	3.82	.117	มาก	3.90	.137	มาก	3.89	.118	มาก
ด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.16	.119	มาก	4.17	.111	มาก	4.12	.119	มาก
รวมเฉลี่ย 3 ด้าน	3.89	.108	มาก	3.99	.091	มาก	3.96	.102	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ตามแนวคิดของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.69, S.D. = .255) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.86, S.D. = .212) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.90, S.D. = .206) ตามลำดับ

2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.82, S.D. = .117) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.90, S.D. = .137) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.89, S.D. = .118) ตามลำดับ

3) ด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.16, S.D. = .119) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.17, S.D. = .111) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.12, S.D. = .119) ตามลำดับ

ผลรวมของค่าเฉลี่ย ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.89, S.D. = .108) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.99, S.D. = .091) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.96, S.D. = .102) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาครูพลศึกษา จากการประเมินของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้	ครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 5)			ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 9)			ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 14)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ผู้บริหาร	3.33	.236	ปานกลาง	3.72	.276	มาก	4.06	.300	มาก
ครูพี่เลี้ยง	3.42	.160	ปานกลาง	3.91	.301	มาก	4.28	.276	มาก
อาจารย์นิเทศก์	3.44	.152	ปานกลาง	3.97	.309	มาก	4.29	.290	มาก
รวมเฉลี่ย 3 ด้าน	3.48	.139	ปานกลาง	3.86	.282	มาก	4.21	.274	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ด้านการจัดการเรียนรู้ 6 สมรรถนะย่อย 12 พฤติกรรมบ่งชี้ จากการประเมิน 3 ครั้ง (สัปดาห์ที่ 5 สัปดาห์ที่ 9 และสัปดาห์ที่ 14) ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง ในสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ เรียงลำดับจากมาก

ไปหาน้อย ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .139) ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 9 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .282) ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 14 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = .274) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินสมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาครูพลศึกษา จากการประเมินของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

สมรรถนะด้านความสัมพันธ์ กับผู้ปกครองและชุมชน	ครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 5)			ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 9)			ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 14)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ผู้บริหาร	3.35	.136	ปานกลาง	3.82	.194	มาก	4.29	.163	มาก
ครูพี่เลี้ยง	3.65	.136	มาก	3.92	.172	มาก	4.33	.125	มาก
อาจารย์นิเทศก์	3.43	.203	ปานกลาง	3.78	.207	มาก	4.25	.129	มาก
รวม	3.48	.139	ปานกลาง	3.84	.169	มาก	4.29	.123	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน 4 สมรรถนะย่อย 8 พฤติกรรม บ่งชี้ จากการประเมิน 3 ครั้ง (สัปดาห์ที่ 5 สัปดาห์ที่ 9 และสัปดาห์ที่ 14) ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง ในสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = .139) ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 9 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D. = .169) ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 14 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = .123) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินสมรรถนะด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาครูพลศึกษา จากการประเมินของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์

สมรรถนะด้านปฏิบัติหน้าที่ครู และจรรยาบรรณวิชาชีพ	ครั้งที่ 1 (สัปดาห์ที่ 5)			ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 9)			ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 14)		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ผู้บริหาร	3.33	.236	ปานกลาง	4.14	.128	มาก	4.24	.146	มาก
ครูพี่เลี้ยง	3.42	.160	ปานกลาง	4.16	.126	มาก	4.26	.130	มาก
อาจารย์นิเทศก์	3.44	.152	ปานกลาง	4.11	.109	มาก	4.21	.154	มาก
รวม	3.39	.168	ปานกลาง	4.14	.106	มาก	4.24	.136	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 10 สมรรถนะย่อย 20 พฤติกรรมบ่งชี้ จากการประเมิน 3 ครั้ง (สัปดาห์ที่ 5 สัปดาห์ที่ 9 และสัปดาห์ที่ 14) ของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง ในสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 5 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = .139) ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 9 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = .106) ครั้งที่ 3 สัปดาห์ที่ 14 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = .136) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

เพื่อศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของนักศึกษาครูพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม ตามแนวคิดของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = .255) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .212) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 2.06) ตามลำดับ 2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = .117) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .137) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .118) ตามลำดับ 3) ด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = .119) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .111) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = .119) ตามลำดับ และผลรวมของค่าเฉลี่ย ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน และด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .108) ครูพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .091) อาจารย์นิเทศก์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .102) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สมรรถนะการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา เป็นไปตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ ได้นำแบบประเมินของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการประเมินครั้งนี้ รวมทั้งนำหลักเกณฑ์ วิธีการ เครื่องมือ วิธีการประเมินเข้าสู่กระบวนการทำข้อตกลง ทำความร่วมมือกับ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ก่อนนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่า การประเมินในแต่ละช่วงเวลาทำให้นักศึกษาปฏิบัติการสอนได้พัฒนาตนเองเป็นระยะจนถึงระดับที่ส่งผลถึงผู้เรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับข้อบังคับ คุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 สอดคล้องกับ ปรีดา นวลรักษา (2564) ได้ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า สมรรถนะการปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับมากเนื่องจากในการผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ มีข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับซิมซุนดิน มานะ (2564) ได้สรุปว่า ควรมีการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูแยกเฉพาะวิชาเอกโดยมีการปรับตัวบ่งชี้ในแต่ละสมรรถนะรูปแบบของแบบวัด จำนวนข้อ คำถามตัวเลือก และวิธีการตอบให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถศึกษาได้ละเอียดมากขึ้น

2. สมรรถนะการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในเกณฑ์การประเมินตามลำดับจนถึงเกณฑ์ตามมาตรฐานทั้งนี้เนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน

การศึกษาสังเกต และทดลองสอนเต็มรูปแบบตามหลักสูตรกำหนดทำให้นักศึกษามีพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ดีขึ้นเป็นลำดับเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน การจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียน การทำวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับสิทธิพร หาญลำพิง, ยุภาพร ยุมาศ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร (2566) ได้สรุปว่าควรพัฒนาความรู้และทักษะในเนื้อหาที่สอน ทักษะการสอน ทักษะในเชิงปฏิบัติ สอดคล้องกับชยพล ธงภักดี และจักรพงษ์ พร่องพรมราช (2564) ได้สรุปว่า รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การฝึกอบรม การนิเทศแบบคลินิก และการสร้างชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินรูปแบบ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับแพรวนภา เรียงลิลา, ดนุลดา จามจรี, มนตรี แยมกลีกร และสุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ (2563) พบว่า กรอบสมรรถนะการประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับนักศึกษาครูประกอบด้วย 4 สมรรถนะย่อย คือ สมรรถนะด้านเข้าใจผู้เรียน สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน สมรรถนะด้านการประเมินผลผู้เรียน และสมรรถนะด้านจิตวิจัย สอดคล้องกับ ประภาศรังวิทย์ และพฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล (2565) พบว่า แนวทางพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คือครูผู้สอนควรมีการกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มเหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน คือครูผู้สอนควรให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม 3) ด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียนครูผู้สอน คือควรส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างครู กับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน 4) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนคือครูผู้สอนควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้มาก 5) ด้านภาวะผู้นำครู คือ ครูผู้สอนควรพัฒนานวัตกรรม และ 6) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้สรุปข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า ควรสนับสนุนให้ครูมีอิสระในการออกแบบการเรียนการสอนฐานสมรรถนะให้กับผู้เรียน รวมทั้งการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสมรรถนะหลักของผู้เรียนที่ระบุในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2.2 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน นักศึกษาปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในเกณฑ์การประเมินตามลำดับจนถึงเกณฑ์ตามมาตรฐานทั้งนี้เนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์ได้เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน การศึกษาสังเกต และทดลองสอนเต็มรูปแบบตามที่กำหนด ทำให้นักศึกษามีพัฒนาการดีขึ้นเป็นลำดับ สอดคล้องกับครูสภา (2563) ว่าด้วยความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน กำหนดไว้ว่า ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับชนกฤต อึ้งน้อย (2563) ได้สรุปว่า มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (2564) ได้สรุปแผนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ว่า กำหนดให้มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนการวิจัยของนักศึกษาและอาจารย์กับการพัฒนาท้องถิ่น ปรับกระบวนการจัดการ

เรียนรู้ให้บูรณาการกับการทำงานและเสริมสร้างทักษะและจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับนันทิชา ตุ่นวิชัย (2564) ได้สรุปผลการวิจัยด้านการทำงานร่วมกับผู้ประกอบการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่าสภาพที่เป็นจริงด้านการทำงานร่วมกับผู้ประกอบการและคนในชุมชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและยืดหยุ่นและให้เกียรติผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ ณภัค ยติกุลเกียร (2564) ได้สรุปว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

2.3 ด้านปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู นักศึกษาปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในเกณฑ์การประเมินตามลำดับจนถึงเกณฑ์ตามมาตรฐานทั้งนี้เนื่องจาก คณะศึกษาศาสตร์ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน การศึกษาสังเกต และทดลองสอนเต็มรูปแบบตามหลักสูตรกำหนดทำให้นักศึกษามีพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ดีขึ้นเป็นลำดับสอดคล้องกับขวัญสุตา อ่วมสะอาด (2565) ได้สรุปปัจจัยในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ไว้ว่าปัจจัยที่ทำให้ครู มีความมุ่งมั่นพัฒนา ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างผู้เรียนแต่ละคน สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ สร้างนวัตกรรมการสอนใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิต วิญญาณความเป็นครู และพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ กมลชนก พินิจมนตรี (2565) ได้สรุปแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กร และการพัฒนาครูให้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู สอดคล้องกับ พรทิพย์ อีรณานนท์, พงษ์ศิริบรรณพิทักษ์ และวลัยพร ศิริภิมย์ (2563) ได้สรุปสภาพปัจจุบันของการบริหารองค์กรวิชาชีพครูตามแนวคิดการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพครู สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารองค์กรวิชาชีพครูในด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เกี่ยวกับการบริหารการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การบริหารการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และการบริหารการพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สนองต่อการดำเนินงานของคุรุสภา และความคิดเห็นของสังคมเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่คุรุสภากำหนด

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ยังเป็นพื้นที่ที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมแม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมทักษะด้านการวางแผน จัดกิจกรรม และประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและแนวทาง Active Learning ในยุคใหม่
2. สมรรถนะด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นจุดแข็งของนักศึกษาครูพลศึกษา นักศึกษาครูมีความเข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นถึงการปลูกฝังคุณธรรมและจิตวิญญาณความเป็นครูจากสถาบันฝ่ายผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สมรรถนะด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนมีความสำคัญรองลงมา แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาครูสามารถเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ดี ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทบาทผู้บริหาร และครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา มีความสำคัญในการพัฒนานักศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้รับผิดชอบในการดูแลนักศึกษาต้องสร้างกระบวนการความร่วมมือระหว่างคณะฯ และสถานศึกษา ในการประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.2 บทบาทของอาจารย์นิเทศนอกจากมีหน้าที่ในการประเมินแล้ว ต้องสร้างรูปแบบการกำกับติดตามดูแลนักศึกษา ปฏิบัติการสอนตามช่วงเวลา ตามเกณฑ์การประเมินอย่างเคร่งครัด และสะท้อนผลการประเมินตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะให้สอดคล้องกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ

2.2 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบ วิธีการพัฒนาสมรรถนะตามหลักสูตรฐานสมรรถนะของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก พินิจมนตรี. (2565). แนวทางเสริมสร้างสมรรถนะจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา ครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขวัญสุดา อ่วมสะอาด. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คุรุสภา. (2563). คู่มือมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- คุรุสภา. (2563ข). ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ และสมรรถนะ พ.ศ. 2563. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 137 (ตอนพิเศษ 109 ง).
- คุรุสภา. (2566). มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู พ.ศ. 2566. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ฉัตรชัย สุตสุนนท์. (2563). สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่ม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), ชลบุรี: มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี.
- ชยพล ธงภักดี และจักรพงษ์ พร่องพรมราช. (2564). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา. วารสารชุมชนวิจัย, 15(4), 71.

- ซัมชุติน มานะ. (2564). *การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณภัค ยติกุลเกียร. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจ บันฑิตย์.
- ธนกฤต อึ้งน้อย. (2563). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีรภูมิ ชัยทอง, พชร ศรีสังข์ และสุชาติ อุปถัมภ์. (2560). ตัวชี้วัด แบบวัด และเกณฑ์สมรรถนะสำหรับครูพลศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา*, 9(3), 135–151.
- นันทิชา ตุ่นวิชัย. (2564). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาศร วังโพธิ์ และพฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล. (2565). แนวทางพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฉบับ เทคโนโลยีการศึกษา*, 6(1), 50.
- ปรีดา นวลรักษา. (2564). *การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร์ ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา*. *วารสารวามกุฏราชวิทยาลัยปริทรรศน์*, 8(2), 27.
- พรทิพย์ ธีรภานนท์, พฤษภูมิ ศรีบรรณพิทักษ์ และวลัยพร ศรีภิรมย์ (2563). กลยุทธ์การบริหารองค์กรวิชาชีพครูตามแนวคิดการ ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพครู. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(3), 221-222.
- เพียงอ้อ ศรีมณี. (2565). *บทบาทของครูพลศึกษาที่แท้จริงและที่คาดหวังในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กระบี่: มหาวิทยาลัยการกีฬา แห่งชาติ วิทยาเขตกระบี่.
- แพรวนภา เรียงลีลา, ดนุลดา จามจุรี, มนต์รี แยมกสิกร และสุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. (2563). การพัฒนากรอบสมรรถนะการ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสำหรับนักศึกษาครู. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(4), 1367.
- มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม. (2566). *คู่มือปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2564). *แผนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564* มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- สิทธิพร หาญลำพิง, ยุภาพร ยุมาศ และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอห้วยเม็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(4), 309.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัสรี สะอิดี, สิทธิศักดิ์ บุญหาณ และจิตร์ตดา ธรรมเทศ. (2562). สมรรถนะครูพลศึกษาในศตวรรษที่ 21. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 1(4), 1.